

ОСОБЛИВОСТІ ТА ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО РИНКУ КОНСАЛТИНГУ

***Анотація.** У статті представлені результати досліджень місця консалтингу у структурі ринків в умовах глобалізації, проаналізовано особливості та тенденції розвитку ринку консалтингу, які формуються під впливом різноманітних факторів сучасного світогосподарського розвитку.*

Ключові слова: консалтинг, ринок консалтингу, ринок послуг, розвиток, глобалізація.

***Аннотация.** В статье представлены результаты исследований места консалтинга в структуре рынков в условиях глобализации, анализа особенностей и тенденций развития рынка консалтинга, которые формируются под влиянием разнообразных факторов современного развития мирового хозяйства.*

Ключевые слова: консалтинг, рынок консалтинга, рынок услуг, развитие, глобализация.

***Abstract.** The article presents the results of research of consulting position in the structure of markets during the globalization, and analyzes the characteristics of market trends consultancy, which form under the influence of various factors of the modern world economic development.*

Keywords: consulting, consulting market, services market, development, globalization.

Постановка проблеми. Сучасний стан розвитку світового господарства відображає значне переважання ринку послуг. Консалтинг, як унікальна складова цього ринку, має ряд специфічних рис та характеризується особливими тенденціями розвитку, однією з яких є глобальний вимір. Базування основної частки надання послуг консалтингу у високорозвинутих країнах поступово переходить до країн, що розвиваються та нових індустріальних країн.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми формування ринку консалтингу на сучасному етапі розвитку економіки досліджено деякими науковцями. Частково аналіз місця консалтингу та тенденцій його розвитку представлений у наукових роботах закордонних та вітчизняних вчених: Beckhard R., Greiner L., Frohman A., Metzger R., Robert E. Kelly, Дюмулен І.І., Калянов Г.Н., Козаченко С.В., Просветов Г.І., Новицький В.Є., Шарков Ф.І. та інші. У сучасній літературі науковцями висвітлюються напрями розвитку сучасного консалтингу, що постійно змінюються під впливом глобальних факторів. Також свої прогнози щодо розвитку галузі консалтингу приводять провідні фахівці найбільших елітних консалтингових корпорацій.

Невирішена частина загальної проблеми. Особливості структури та місця консалтингу у сучасному глобальному суспільстві, яке постійно трансформується в залежності від виникнення нових факторів впливу та трансформації існуючих, потребує сучасного аналізу, з врахуванням останніх тенденцій.

Мета статті. Визначення місця консалтингу у структурі ринків на сучасному етапі розвитку світового господарства. Аналіз впливу глобалізації на ринок консалтингових послуг. Характеристика географії консалтингу та тенденцій консалтингу. Виявлення факторів, що впливають на консалтингову діяльність в сучасних умовах. Характеристика нових форм консалтингу які виникають відповідно до розвитку цивілізації.

Виклад основного матеріалу. Постіндустріальна фаза світогосподарського розвитку характеризується значними, випереджаючими темпами зростання сфери послуг. За останнє десятиріччя ринок послуг, випереджаючи товарний ринок, став найдинамічнішою сферою розвитку світового господарства, (табл. 1). Як видно з наведеної таблиці частка послуг у абсолютних і відносних показниках протягом останніх 10 років зростає загалом у світі, зокрема, як у високорозвинутих країнах, так і в країнах, що розвиваються.

Ринок послуг значною мірою виступає динамізатором світового виробництва, науково-технічного прогресу та усієї системи міжнародних економічних відносин. Модель світового господарства, яка формується під впливом сучасних інформаційно-технологічних та глобалізаційних тенденцій, часто називають «економікою послуг», і консалтинг органічно вмонтовується у цю економіку [1].

Глобалізація та інтернаціоналізація виробничої діяльності створюють умови для активізації консультативних послуг. Формування нового інформаційного суспільства безпосередньо пов'язано з консалтинговою діяльністю, яка з одного боку є складовою ринку послуг, а з іншого сферою, що обслуговує ринки товарів і послуг.

Консалтинг є елементом, що об'єднує ринки товарів і послуг, у вигляді «допомоги» у товарній, фінансовій, інвестиційній та іншій «непослужовій» сфері, а також і в обслуговуванні самих послуг (рис. 1.1). Саме у цьому і проявляється особливість і специфічність консалтингу. Під впливом постійної диверсифікації послуг, у зв'язку з інтеграцією інновацій у виробництво, змінюється структура і діяльність ринків. Створюються нові науково-виробничі об'єднання, які здійснюють універсальні заходи, що охоплюють усі стадії починаючи від ідеї розробки послуги (товару) до доведення її кінцевим споживачам. Набувають все більшого поширення фінансові та інвестиційні послуги, виникають нові види послуг.

Частка експорту та імпорту надання послуг за 2000-2010 рр.

Частка експорту послуг (%)	Рік										
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Світ (разом всі країни)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Країни, що розвиваються	22,86	22,93	23,15	22,71	23,61	24,67	25,33	25,74	26,49	27,20	29,84
Країни з транзитивною економікою	1,54	1,76	1,93	2,06	2,15	2,26	2,42	2,56	2,88	2,69	2,66
Високорозвинуті країни	75,61	75,31	74,92	75,22	74,23	73,08	72,25	71,69	70,63	70,11	67,50
Сполучені Штати Америки	19,27	18,45	17,58	15,80	14,61	14,36	14,25	13,91	13,50	14,35	14,46
Російська Федерація	0,62	0,75	0,83	0,85	0,90	0,97	1,07	1,13	1,31	1,20	1,18
Україна	0,25	0,26	0,29	0,27	0,34	0,36	0,39	0,41	0,46	0,40	0,45
Частка імпорту послуг (%)											
Світ (разом всі країни)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Країни, що розвиваються	27,45	27,41	26,85	26,13	27,21	28,61	30,04	30,78	32,11	33,03	35,74
Країни з транзитивною економікою	1,79	2,19	2,44	2,51	2,69	2,86	2,99	3,28	3,63	3,33	3,50
Високорозвинуті країни	70,77	70,40	70,71	71,36	70,10	68,54	66,97	65,94	64,26	63,64	60,76
Сполучені Штати Америки	14,50	14,25	14,16	13,35	12,67	12,22	12,19	11,26	10,70	11,17	11,21
Російська Федерація	1,05	1,32	1,45	1,45	1,50	1,57	1,63	1,79	2,04	1,87	2,05
Україна	0,20	0,23	0,22	0,24	0,30	0,31	0,33	0,36	0,44	0,35	0,34
Частка експорту послуг (млн. дол. США)											
Світ (разом всі країни)	1532259	1532478	1634526	1900610	2290594	2564327	2897783	3476343	3910422	3454563	3764890
Країни, що розвиваються	350208,4	351403,3	378370,6	431662,7	540912,1	632536,4	734126,2	894961,4	1035763	939776,2	1123442
Країни з транзитивною економікою	23534,92	26999,23	31624,26	39228,31	49348,49	57884,75	70118,25	89161,54	112566,5	92842,71	100107
Високорозвинуті країни	1158515	1154075	1224531	1429719	1700334	1873906	2093539	2492220	2762093	2421944	2541341
Сполучені Штати Америки	295234	282816,3	287423,7	300367,7	334610,9	368193,7	412800,5	483562,3	527948,9	495867,2	544357
Російська Федерація	9564,57	11441,5	13610,7	16228,6	20594,7	24970,2	31102,2	39256,6	51178,4	41593,7	44343,2
Україна	3800	3995	4682	5214	7859	9354	11290	14161	17895	13859	17064
Частка імпорту послуг (млн. дол. США)											
Світ (разом всі країни)	1538738	1555233	1623580	1870591	2219124	2468271	2751636	3247339	3696687	3291334	3585832
Країни, що розвиваються	422346,7	426305,2	435938,5	488734,7	603803	706051,7	826491,4	999571,8	1187155	1087070	1281723
Країни з транзитивною економікою	27500,67	34020,97	39632,39	47035,16	59797,88	70519,26	82343,35	106495,3	134045,5	109513,5	125524,9
Високорозвинуті країни	1088890	1094907	1148009	1334821	1555523	1691700	1842802	2141272	2375487	2094751	2178584
Сполучені Штати Америки	223186,8	221577,4	229957,2	249757,9	281087,8	301526,6	335450,3	365674,2	395612,6	367715,5	402029
Російська Федерація	16229,7	20572,2	23497,1	27122,2	33287,3	38745	44715,8	58144,9	75467,8	61429,4	73540,1
Україна	3004	3580	3535	4444	6622	7548	9164	11741	16154	11505	12202

Джерело: складено автором на основі [5]

За умов перенасичення інформацією всіх сфер господарства виникає потреба у постійному, динамічному обміні інформацією на різних рівнях, тобто потреба в інформаційних консультаціях, консультативному обґрунтуванні стратегії, операційного менеджменту, ІТ-консалтингу, бізнес консультаційних послуг, зв'язку із засобами масової інформації, енергетики, фінансових послуг, охорони здоров'я, виробництва, державного сектора, роздрібно торгівлі, комунальних послуг.

Рис. 1 Місце консалтингу в системі ринків

Джерело: побудовано автором

Оскільки основними рушійними силами сучасного прогресу є інформаційні та інноваційні технології, консалтинг як універсальна інтелектуальна сфера діяльності з накопичення та розвитку інформаційно-інноваційного потенціалу стає невід'ємним атрибутом сучасного економічного життя.

Консалтинг має низку важливих характеристик, які визначають його місце у складній системі міжнародних економічних координат (рис. 2). Як видно зі схеми, консалтинг відповідає усім сучасним умовам світового прогресу, що в свою чергу, сприяє його розвитку, поширенню і диверсифікації відповідно до змін структури та устрою світового господарства.

Рис. 2. Характеристики сучасного консалтингу

Джерело: побудовано автором

Специфікою сучасного консалтингу також є те, що він проектується на усі рівні економічних відносин: національний, міжнародний, світовий (рис.3). Обмеженість надання консалтингових послуг національними кордонами обумовлюється особливістю певних видів національного попиту, що створюють особливі види консалтингу, сукупність яких і формує світовий ринок консалтингу. Формування міжнародного рівня забезпечують міжнародні компанії та транснаціональні корпорації, що надають універсальні послуги консультування. Активний розвиток світового ринку консалтингу обумовлений багатьма факторами, насамперед активізацією міжнародного поділу праці, тобто виникненням нових видів консалтингу та сфер його застосування, міжнародне співробітництво у різних сферах, зокрема у науково-технічній, що сприяє поширенню нових ділових послуг, таких як міжнародний консалтинг, міжнародні фінансові послуги (міжнародний лізинг, факторинг, франчайзинг) тощо.

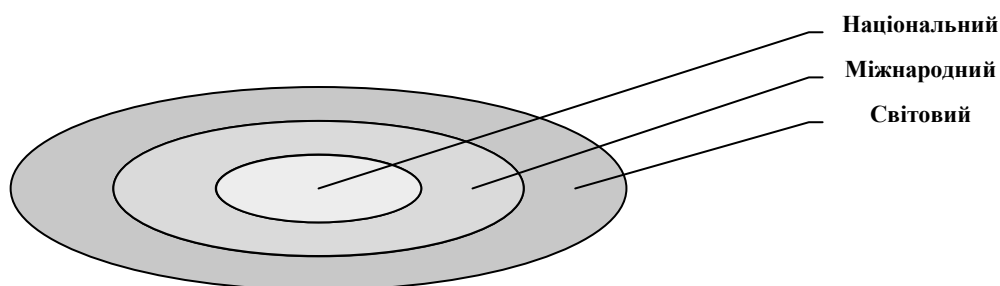

Рис. 3. Структура рівнів консалтингу

Джерело: побудовано автором

У сучасному економічному світі на ринку консалтингу з'являється нове поняття – глобальний консалтинг. Глобальність ще одна риса сучасного світогосподарського розвитку, яка охоплює все більше сфер життя.

Дехто розуміє глобальність як фізичну присутність компанії в різних частинах світу. Але одного цього замало. Другий аспект, на який також варто звернути увагу це клієнти — тобто люди або компанії, які можуть встановлювати глобальні зв'язки, які допомагають зрозуміти, що означає, наприклад, для бельгійського виробника переїхати до В'єтнаму чи для іспанської компанії орієнтуватися на клієнтів у Південній Америці. Це склад розуму, а не мережа офісів, тому невеликі консалтингові компанії також мають всі шанси на успіх [2].

Прояви глобалізації у консалтингових послугах неминучі, що впливає зі зв'язків різних ринків та глобалізації економічних процесів в цілому, створення нових союзів, асоціацій, міжнародних організацій тощо.

Глобальна консалтингова індустрія доходів (у тому числі інтелектуальні технології, обґрунтування стратегії, управління операціями та бізнес-консультаційні послуги) складають близько 366 млрд. дол. США в 2011 році і в порівнянні з 2010 році – 345 млрд. дол. США, зростають (за даними досліджень Plunkett Research) [3].

Консалтинг є циклічною сферою ринку послуг. Через десять років росту надвисокої прибутковості у 90-х роках, консалтинговий бізнес на початку 2000-х років зазнав спаду. Між тим, загальний економічний спад більшості економік розвинених країн світу, з одного боку перешкоджає консалтинговій галузі, а з іншого, відкриває нові можливості для диверсифікації консалтингових послуг, що розвиває консалтингову діяльність загалом.

Значне зростання ринку консалтингу відбулося з 2005 рік по 2007 рік. Наступні 2008-2009 роки відзначаються складним періодом в усьому світі, у зв'язку з глобальним економічним спадом і скороченням корпоративних бюджетів. Загалом, великі консалтингові компанії, у тому числі провідні фірми в області управлінського консультування і кадрового консалтингу, поряд з іншими середніми та дрібними представниками, зменшили свої частки у бізнесі протягом 2009 року, в багатьох випадках від 5% до 10%. Деякі компанії скоротили свої реєстри співробітників та/або стримали найм у 2009 році, клієнти аутсорсингу затримували або скасовували проекти.

Однак, на початку 2010 року, корпоративні прибутки у глобальному консалтингу значно зросли, оскільки вихід із кризового становища вимагав залучення зовнішньої професійної допомоги. Керівники більшою мірою санкціонують нові консалтингові проекти до тих пір, доки вони бачать потенціал до максимізації прибутку. Протягом 2010 року провідні консультанти в Сполучених Штатах Америки та Європейському Союзі користувалися значним попитом і ростом доходів.

Тим не менш, у Сполучених Штатах Америки і у більшій частині країн Європи у 2011 році державні бюджети перебувають під величезним тиском на національному, державному та місцевому рівнях, де проявляється дефіцит і зниження податкових надходжень. Це особливо сильно відбилосся на деяких консалтингових секторах, що обслуговують державні установи, так як саме вони є основними клієнтами для консультантів у високо розвинутих країнах.

Отже, для більшості корпорацій в більшості країн 2010 рік був перехідним роком, від спаду до відновлення консалтингу. Масштаби і терміни обороту змінювалася в широких межах: у той час як деякі європейські ринки консалтингу, зокрема Німеччини та Швеції, повернулися до стрімкого зростання, інші (Великобританія і країни Бенілюксу) просто перестали скорочуватися. Деякі ледь не ліквідувались під час економічного спаду (Індія), а інші, зокрема Іспанія, відчули різке падіння попиту. Головною з цих тенденцій – є ступінь, в якому глобалізація спеціальних знань є і буде рушійною силою конкуренції протягом наступних років. Ринок створює безпрецедентні стратегічні та оперативні завдання для консалтингових фірм, змушуючи їх переосмислити підхід до міжнародних клієнтів, аби відповідати все більш витонченим запитам клієнтської бази [4].

У країнах, що розвиваються і нових індустріальних країнах Латинської Америки і Азії, консалтингові послуги користуються бурхливим попитом, що стає основною тенденцією розвитку консалтингової індустрії.

Зростання світової торгівлі повернулося, викликавши попит на консалтинг всіх видів, включаючи менеджмент, управління персоналом, промисловий та технологічний консалтинг. Швидко зростаюча економіка таких країн, як Південна Корея, Бразилія, Китай, Сінгапур і Малайзія надають новий плацдарм для консультантів. Цей економічний ріст створює безліч можливостей для консалтингових фірм, як у державному так і у приватному секторі, у різних галузях, починаючи від транспортування енергії до медичної допомоги.

У Північній Америці відновлення економіки на початку 2011 року дало змогу більшості консалтингових компаній зміцнити свої фінансові позиції.

В останні роки багато видів консалтингових проектів були зосереджені в офшорних зонах. Спочатку це було пов'язано із зусиллями фірм у Північній Америці і Європі скористатися офшорними вигодами (низька погодинна плата). Однак, останнім часом така практика застосовується, в основному, для проведення консалтингових проектів у країнах, що зростають. Багатонаціональні компанії зі штаб-квартирами в США і в інших високорозвинутих країнах продовжують відкривати офіси, заводи і науково-дослідні установи у таких країнах як Індія, Малайзія, Індонезія і Китай.

У той же час Китай і Індія інвестують значні кошти у сферу освіти з метою вирошування власних вчених, дослідників та інженерів тощо. Багато азійських країн, зокрема, Південна Корея, Сінгапур, Тайвань і Японія вже досягли помітних успіхів у цій галузі.

Консалтингова індустрія є багатогранним, глобальним бізнес-сектором, який стикається з багатьма проблемами і швидко розвивається. На найвищому рівні бізнесу діє «управлінський консалтинг», сегмент, який консультує топ-менеджерів і ради директорів. До списку Fortune увійшли 1000 фірм зі «стратегії» та «організації», перші позиції зайняли McKinsey & Company, Inc, Bain & Company, Boston Consulting Group та інші елітні компанії. Ці фірми отримують від своїх клієнтів від 300 тис. дол. США до 1 млн. дол. США на щомісячну плату. Консультанти транснаціональних корпорацій можуть застосовувати аналізи декількох підрозділів і включають поїздки на різні континенти. Їхні пропозиції часто призводять до радикальних організаційних змін та отримання прибутків в десятки мільйонів доларів щорічно для клієнтів. Консультанти з управління можуть приймати завдання з участю багатьох аспектів бізнесу клієнта, включаючи маркетинг, придбання, фінанси, інформаційні технології, виробництво, розподіл, людські ресурси, ліквідація організацій, державні відносини, телекомунікації, охорона навколишнього середовища і багато іншого.

Зростання глобалізації бізнесу і галузі в цілому неминуче призводить до глобалізації провідних консалтингових компаній. Основні консультанти працюють в офісах у найбільш важливих бізнес-центрах Європи та Азіатсько-Тихоокеанського регіону, а також у Північній і Південній Америці. Прогнозується, що наступним ру-

бежем консалтингу стане Африка, де швидке економічне зростання в даний час помітне у кількох африканських країн. Багато консультантів працюють по всьому світу і є багатонаціональними, багатомовними, зокрема, в останні роки, найбільші консалтингові фірми відкрили офіси в Бразилії, Індії Китаї.

Річний дохід глобальних консалтингових фірм оцінюється в мільярди доларів, заробітна плата консультантів провідних корпорацій, складає близько 200000 - 500000 дол. США.

На відміну від великих провідних компаній в сфері консалтингу, значну частину консалтингових послуг надають дрібні компанії, і навіть, індивідуальні консультанти. Ця частка суб'єктів ринку консалтингу швидко зростає. З 2000 року під час корпоративних скорочень чисельності було звільнено багато добре освічених, висококваліфікованих консультантів і фахівців з досвідом роботи і великою кількістю контактів, які тепер відкрили свої власні консалтингові фірми.

Великі, багатогранні консалтингові компанії зіштовхуються із жорсткою конкуренцією з боку невеликих фірм, які вдало знайшли свою нішу у сфері консалтингу. Зокрема, консультанти, які можуть швидко підвищити прибуток своїх клієнтів можуть мати кращу конкурентну перевагу в середньостроковій перспективі. Корпоративні клієнти можуть схилитися в бік найму консультантів з доведеною здатністю не лише вказувати на проблеми корпорації та стратегічні недоліки, але й вдало реалізувати рішення, скорочувати заборгованість, стабілізувати прибуток.

Історично склалося так, що в США органи влади на місцевому, регіональному та федеральному рівнях користуються послугами консалтингу. На сьогодні особливим попитом користуються консультації у сфері ІТ-консалтингу, управління, безпеки та інших областях. Наприклад, Washington Technology (www.washingtontechnology.com) склали список Топ-100 Федеральних прем'єр Підрядників, на підставі договорів наданих протягом 2010 року федеральним урядом. У цей перелік увійшли контракти з Lockheed Martin (16,7 млрд. дол. США), Northrop Grumman (11,1 млрд. дол. США), Boeing (10,4 млрд. дол. США), Raytheon (6,7 млрд. дол. США), SAIC (5,4 млрд. дол. США), General Dynamics (5,4 млрд. дол. США), KBR (4,5 млрд. дол. США), L-3 Communications (4,1 млрд. дол. США), Booz Allen Hamilton (3,3 млрд. дол. США) [6]. Це контракти на консалтинг та послуги в області інформаційних технологій, телекомунікацій, професійних послуг та техніки.

Один із найбільш швидко зростаючих сегментів консультаційних послуг є інформаційні технології. Цей сегмент включає консультантів зосереджених на електронній торгівлі, телекомунікації, інтернет-стратегії і функціональності; апаратні системи проектування та реалізації; розробки програмного забезпечення, придбання і реалізації; веб-дизайну та експлуатації.

Під час технологічного буму 90-х років, з'явилися ІТ-консультанти, завдяки широкій комерціалізації інтернету, а також в якості швидкого розповсюдження нових технологій. Корпоративні клієнти масово почали звертатися до консультантів ІТ-консалтингових компаній. Ці консультації створені на базі маркетингових партнерських відносини з провідними виробниками обладнання та програмного забезпечення, завдяки такій співпраці консультанти і ІТ-корпорації отримують високі прибутки. Хоча, корпоративні клієнти компаній, інвестуючи величезні суми, не завжди отримують очікувані результати.

На даний час найбільші ІТ-консалтингові фірми часто надають послуги аутсорсингу, інтелектуальних технологій різних типів. Насправді, успішні консультації з інтелектуальних технологій перетворилися на повний комплекс послуг консалтингових компаній. У багатьох випадках, вони є складовою відділів у рамках більш великих технологічних компаній. IBM Global Services найкраще ілюструє цю тенденцію. При такій технології корпорацій, більша частина доходів надходить від аутсорсингу. Тобто, як тільки фірми з ІТ-послуг визначаються із потребами клієнта під час фази консультації чи аналізу, вони можуть доставити послуги роботи з комп'ютером «під ключ».

НР приділяє також підвищену увагу великому консалтингу, особливо після придбання у 2008 році EDS. Крім того, багато компаній за межами комп'ютерного обладнання та програмного поля успішно поєднують консалтинг та аутсорсинг у своїх пропозиціях, розробці надійних додаткових джерел доходів, пропонуючи повну лінійку послуг для своїх клієнтів.

Найбільшого та надзвичайно швидкого зростання ІТ-консалтингу досягли корпорації, які знаходяться в Індії, але конкурувати на світовому ринку, з такими гігантами як Wipro, Infosys і Tata Consultancy Services (TCS) вони не можуть. Ці компанії швидко зросли і приносять багатомільярдний дохід в якості основних претендентів у світовому ІТ-секторі. Додаткову конкуренцію за ІТ-консалтинг створюють софтверні компанії.

Поряд з основними сучасним тенденціями розвитку глобального консалтингу набувають поширення нові форми, пов'язані із зростаючою роллю людського капіталу у світо господарському розвитку:

1. Екологічний консалтинг. У час екологічних та техногенних катастроф уряди держав підсилюють регулювання «екологічного законодавства», що в свою чергу підвищує попит на еко-послуги. Намагаючись слідувати новим екологічним нормам підприємства і люди прагнуть зберігати навколишню природу, наймаючи консультантів для аналізу та проведення «зеленої» експертизи.

2. Консалтинг з управління життям. Світовий бебі-бум, планування життя, раціоналізація життя, здорове харчування, використання часу та інше набуває все більшого попиту. Як правило, споживачі цього ринку мають високі доходи і не проти витратити їх на консультування у спеціалістів. Консультанти допомагають у виявленні, досягненні особистих цілей та гармонізації життя загалом. Ринок з менеджменту-життя зростає швидкими темпами і є ще однією «нішею» для розвитку консалтингу.

3. Електронна торгівля. Торгівля через інтернет є сферою, що розвивається найшвидше, в порівнянні з іншими видами торгівлі. Економія ресурсів яку забезпечує електронна торгівля є досить вигідною, підприємст-

ва намагаються впроваджувати її поряд із традиційними методами продажу. Вона стає більш широкомасштабною та набуває нових вимірів, як у високо розвинутих країнах, так і у нових індустріальних країнах. У зв'язку з цим користується підвищеним попитом консультування продажів в Інтернеті, а особливо допомога у навчанні, налаштуванні та керуванні комерційних сайтів, інтернет-магазинів та платіжних систем. Отже, електронна торгівля поступово стає новим вектором розвитку консалтингу.

4. Експертиза малого і середнього бізнесу (SMB). Ринок малого та середнього бізнесу є одним із швидкозростаючих і орієнтований на прибутковий ринок для різних продуктів і галузей. Суб'єкти малого та середнього бізнесу потребують консультаційної допомоги у різних галузях не менше аніж великі корпорації. З іншого боку багато великих компаній, що намагаються проникнути у простір середнього та малого бізнесу, обмежені в інформації.

Висновки. У сучасному світовому економічному просторі одним із ключових сегментів ринку послуг постає консалтинг. Набуваючи глобального виміру консалтинг залишає суто національний характер притаманний певному географічному регіону.

Консалтинговим послугам властиві специфічні риси, які стають детермінантами попиту і окреслюють (визначають) його актуальність та конкурентоспроможність у сучасному світі.

Основними новітніми тенденціями розвитку консалтингової індустрії стає орієнтація на нові індустріальні країни, та країни, що швидко розвиваються, консалтинг у офшорних зонах та орієнтація на інтелектуальні технології.

Загалом проаналізувавши розвиток сучасного світового глобального консалтингу можна виділити кілька факторів які позитивно впливають на нього:

1. Інноваційна сфера (науково-дослідні проекти в багатьох областях в тому числі біотехнології, нанотехнології) високорозвинутих країн генерує нові доходи консалтингу.
2. Управління інтелектуальними технологіями до якого долучаються все більше консалтингових фірм.
3. Консалтинг в області корпоративної експансії на ринках, що розвиваються.
4. Досвід в реструктуризації заборгованості та фінансових тренінгах, що користується великим попитом.
5. Екологічні сфери консультування, зокрема підвищення енергоефективності.
6. Зосередженість на проектах які спрямовані на зниження витрат та підвищення операційних показників за мінімальний період часу.
7. Нові програми державного регулювання створюють нові великі можливості для консультантів, які працюють у фінансовій сфері (комунікаційні зміни між бізнесом і органами державного управління).
8. Консалтинг у сфері зниження витрат в управлінні трудовими ресурсами.
9. Експерти консалтингу зі злиття і поглинання компаній тощо.

Список використаних джерел

1. Козаченко С.В., Новицький В.Є., Довгий О.С. Консалтинг у сучасній ринковій економіці. – К.: Арістей, 2006. – 380 с.
2. <http://www.management.com.ua/consulting/cons106.html>.
3. <http://www.plunkettresearch.com/Consulting%20market%20research/industry%20and%20business%20data>.
4. http://www.sourceforconsulting.com/market_reports_and_analysis/european_market_report.html.
5. <http://unctadstat.unctad.org>.
6. <http://washingtontechnology.com/portals/top-100.aspx>.

УДК 336.743(477):339.722(045)

РИЧКА М.А.,
Інститут міжнародних відносин НАУ,
ст. викл. кафедри міжнародних економічних
відносин і бізнесу, к.е.н.

СЕРГЕЙЧИК О.М.,
Інститут міжнародних відносин НАУ,
студент

ІНТЕГРАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ВАЛЮТНОГО РИНКУ ДО СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ

Анотація. У статті висвітлено еволюцію, проблеми та сучасні тенденції розвитку валютного ринку України. Проаналізовано можливі шляхи інтеграції України до світового валютного ринку. Запропоновано заходи щодо розвитку валютного ринку України та покращення дієвості валютної політики держави.

Ключові слова: валютний ринок, валютний курс, конвергенція, ревальвація, інтеграція.